

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	40.— K
Félévre	20.— „
Negyedévre	10.— „
Egy órára	3'40 „
Egyes szám ára 12 fillér.	

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELVÉL.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 233. szám.

Péntek, október 12.

A német császár Szófiában.

Szófia, október 12.

A bolgár főváros erősen készülődik a német császár fogadására, aki első ízben jelenik meg Szófiában. A várost gazdagon feldisznítették német és bolgár lobogókkal. A város bejáratánál diadalkaput emeltek, rajta ezen felirással: „Üdv Vilmos felségének, nagy szövetségünknek.“ A polgármester falragaszokon felhívta a lakosságot, hogy a császárt ünnepélyesen fogadják.

Szófia okt. 12.

A városban Vilmos császár érkezésének hírére, aki fia Agost Vilmos és Kühle mann államtitkár kíséretében jön, élénk élet uralkodik. A kora reggeli órák óta az egész város talpon van. Markov főhadsegéd Csaprosikov meghatalmazott miniszterrel Nisbe utazott a császár elé.

Vilmos császár Budapesten ment keresztül.

Budapest, okt. 12.

Vilmos császár tegnap este Szófiába utaztában Budapesten utazott keresztül. A császár kiszállott a pályaudvaron, ahol hosszabb ideig elcsúszott fiával Agost Vilmos főherceggel. Később megszólította a fogadására megjelent urakat, közöttük Wedel grófot a bécsi német nagykövetet, Fürstenberg herceget budapesti német főkonzult és Sándor László főkapitányt.

Husz pernyi időzés után a császár elutazott.

Mackensen Budapesten.

Budapest, okt. 12. Délutáni telefonjelentés.

Vilmos császárt szerdán este a nyugati pályaudvaron Mackensen is várta.

Mackensen szerdán délelőtt érkezett Budapestre Agost Vilmos herceggel és a német császárral este mindketten tovább utaztak Szófiába.

Megérkezés Szófiába.

Szófia, okt. 12. Délutáni telefonjelentés.

A német császár csütörtök délután 6 órakor fiával Agost Vilmos herceggel, Kühle mann államtitkárral és Mackensennel Szófiába érkezett.

A pályaudvaron az uralkodót a bolgár cár várta, akivel a bolgár kormány tagjai is megjelentek.

Az üdvözlés a rendkívül szíves volt. A bolgár cár bemutatta a császárnak a politikai pártok vezéreit. Vilmos császár hosszasan elbeszélgetett Radoszlavovval.

A bevonuláskor az utvonalon nagytömeg viharosan éljenezte a vendégeket, akiknek tiszteletére este udvari ebéd, utána pedig fogadás volt.

Az orosz katonák a háború befejezését kívánják.

Stockholm, október 12. Délutáni telefonjelentés. A Rjecsirja:

A munkástanács legutolsó ülésén Dubosov nevű tiszt ezeket mondotta:

„A katonák most nem földet és szabadságot akarnak, hanem a háború befejezését kívánják. Bármit is beszélnek itt, a katonák nem fognak tovább harcolni.“

Ez a kijelentés leirhatatlan hatást keltett. „Igy még a bolsevikiek sem beszélnek!“ hangzott Dubosov felé.

„Mi nem törődünk azzal — felelte Dubosov, — hogy a bolsevikiek mit beszélnek, vagy nem, én csak kötelességemet teljesítem, amikor közlöm a katonák üzenetét.“

A bolgárok folytatják a háborút, míg hadicéljaikat elérik.

Budapest, okt. 12. Délutáni telefonjelentés. Az Est tudósítója jelenti Szófiából:

A bolgárok szívós elszántsággal ragaszkodnak hadicéljaikhoz. Az a vélemény, hogy addig a bolgárok nem teszik le a fegyvert, amíg hadicéljaik meg nem valósultak. Ha az egész világon meg lesz is a béke, a bolgár hadsereg tovább folytatja a háborút, míg a bolgárok nemzeti felszabadulása sikerül.

A politika helyzet.

A képviselőház munkaprogramja.

Budapest, okt. 18.

Wekerle Sándor miniszterelnök már a képviselőház első ülésén benyújtja az indemnitást, a tisztviselők háborús segélyének felemeléséről és a horvát pénzügyi egyezményről szóló javaslatokat és ezeknek sürgős tárgyalását fogja kérni.

Minisztertanács.

Budapest, okt. 12. Délutáni telefonjelentés.

Délelőtt 9 óra óta tart a minisztertanács Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével. A tanácskozást, amelyen valamennyi miniszter részt vesz délután 3 órakor megszakítják, a kormány tagjai testületileg mennek Justh Gyula temetésére, azután folytatják estig.

A miniszterelnök éjjel Bécsbe utazik és holnap a királynál kihallgatáson jelenik meg. Wekerle Bécsben tanácskozni fog Czernyn gróf külügy-miniszterrel és a kormány tagjaival.

A háború hírei.

A tegnapi est Wolf-jelentés.

Berlin, okt. 12. A Wolf-iroda jelenti csütörtök estéről:

Nem volt nagyobb a harci tevékenység.

Lázadás a francia hadseregben.

Bern, okt. 12. A Berner Tagblattnak jelenti Milánóból:

A Torinói Stampa párisi levelezője közli, hogy a francia fronton lázadás tört ki.

Felrobbant angol tölténygyár.

London, okt. 12. Délutáni telefonjelentés.

A liverpooli tölténygyár légbombázott. Hétszáz munkás meghalt, vagy megsebesült.

A Sachs-pör tárgyalása.

— Tudósítónk telefonjelentése. —

Temesvár, okt. 12. A Sachs-pör mai tárgyalásán csak jelentéktelen vádpontok kerültek szőnyegre, amelyek során a vádlottakat hallgatták ki.

A szakértők által történt azon megállapítás végett kellett felelnie ma Sachs századosnak, hogy igaz-e, hogy a nála élelmezésben volt legénységnek 708 adaggal kevesebbet szolgáltatott ki, mint amennyit elszámolt.

Sachs százados ezt a vádpontot is tagadja és kijelenti, hogy az egész csak szakértői tévedés, mert a szakértők az egész mennyiséget vették figyelembe, pedig ő csak a hozzáutalt legénységet élelmezte, ő tehát kevesebbet számolt el, sőt még neki van 730 adag többlet követelése.

Bukorov vádlott azt mondja, hogy ő utasítást az elszámolás tekintetében nem kapott.

A következő vádpont ellen, mely szerint Sachs százados, mint a rekviráló bizottság elnöke 2089 koronát elsikkasztott, arra hivatkozik, hogy ez az összeg meg van a nála lefoglalt 33.000 korona készpénzben.

A vádirat továbbá még csalással is vádolja Sachs századosot, mert Bukorov számvivő őrmestert kedvező vallomástételre akarta rábírní, Sachs százados ezt a vádat is tagadja. Bukorov azt állítja, hogy Sachs százados őt tényleg kedvező vallomástételre akarta rábírní, azonban a századosnak ez a törekvése nem sikerült, mert ő a legjobb tudomása szerint vallott.

A tárgyalást holnap folytatják.

Az oroszországi események.

Tovább terjednek a zavargások Oroszországban.

Szentpétervár, okt. 12. Taskendből jelentik:

Az ottani zavargások elfojtására kirendelt csapatok Korovicsenko tábornok vezetésével odaértek. Megszállották a forradalmárok főfőszékét, a szabadság házát. Letartóztatták a munkástanács által kinevezett kormányzót és a forradalmi bizottság tagjait.

Szentpétervár, okt. 12. Hivatalos.

Az utolsó hírek szerint Taskendben a helyzet még mindig komoly. A sztrájk tovább tart.

Kik mennek a párisi konferenciára.

Szentpétervár, okt. 12.

Terescsenkó külügyminisztert és az orosz misszió tagjait Ceretelin kívül Axentiev is elkíséri Párisba az antant-konferenciára.

Szentpétervár, okt. 12.

A munkástanács tegnapi ülésén szükéségesnek mondotta, hogy a szövetségesek párisi konferenciáján egy kiküldöttjük részt vegyen.

Kifosztottak egy gyorsvonatot.

Szentpétervár, okt. 12.

A vladiklavkai vasutvonalon egy hatvan tagból álló bűnszövetkezet felszede a vasúti sineket, miáltal egy gyorsvonat kisiklott. A rablóbanda kirabolta az összes utasokat, a védekező utasok közül nyolcat megöltek, ötvenet megsebesítettek.

Áthelyezik az orosz főhadiszállást.

Szentpétervár, okt. 12.

Kerenszki azért utazott a főhadiszállásra, hogy szervezzék a főhadiszállást, melyet jelentékenyen csökkentenek, hogy mozgékonyabb legyen.

A főhadiszállást Muhilew ből más-hova helyezik át.

Károly király Badenben és Bécsújhelyen.

Bécs, okt. 12. Őfelsége reggel Badenbe utazott. Meghallgatta Arz vezérkari főnöknek a jelentését, majd később megjelent a bajtársi szövetség ülésén. Innen Bécsújhelyre utazott a repülőkaszánya felavatására.

Elnapolták a birodalmi gyűlést.

Berlin, okt. 12. A birodalmi gyűlést ma december 5-ig elnapolták.

Capelle államtitkár lemondása.

Berlin, okt. 12. A Vossische Zeitung jelenti:

Capelle államtitkár a kancellár és saját előadása közötti ellentétből le fogja vonni a konzekvenciákat.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, október 11.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harcászati eseményekről:

Egyik harctéren sem volt nagyobb harci cselekmény.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, október 11.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadseregportja: A flandriai és tengerparti szakaszon, valamint Blankersee és Poelkappelle között a tüzérségi harc déli irányban jelentékenyen fokozódott. Draaiban kennek a franciák ismét támadtak, de sikertelenül.

Az Yperntől keletre levő harctéren erős külsőszerű tüzelés. Az angolok nem támadtak.

Sonnebeck és Zanvoorde felett este 80 repülőgép részvételével légiesata fejlődött ki, amelyben 3 ellenséges repülőgépet lelőttünk.

A német trónörökös hadseregportja: A Maas keleti partján alsórajnai és westfáliai zászlóaljakkal határos tüzelőkészítés után erőteljes rohammal a Chaume-erdőben fontos területet ragadtak el a franciáktól. Az ellenség négy heves ellentámadást intézett ellenünk, amelyek nagy veszteségekkel mind megfúszultak. Több mint 100 fogoly és néhány géppuska jutott kezünkre. Beaumontól és Beconwauxtól délnyugatra a francia vonalakba intézett előtöréseink is teljesen sikerrel jártak.

Keleti harctér:

Az arcvonal több helyén élénk zavarótűz időnkint megerősödött a román sikságon és Brailánál, amelyet az oroszok bombáztak. Megtorlásul ütegeink Galatzot ágyúzták, ahol tüzvések keletkeztek.

Macedon harcvonal:

Élénk harci tevékenység. Az Ochrida-szorosban, a Cserna-hajlásban, továbbá a Vardar- és a Doiran-tó között több helyen előretörő ellenséges felderítő osztagokat elűztünk.

Szept. havában az ellenséges légi haderők vesztesége a német arcvonalokon 22 kötött léggömb és 374 repülőgép volt, amelyek közül 167 vonalaink mögött, a többi pedig, amint megállapítható volt, az ellenséges vonalakon túl zuhant le. A mi veszteségünk légiharásban 82 repülőgép és 5 kötött léggömb volt.

Ludendorff.

HIREK

— **Glattfelder megyéspüspök körlevele.** Glattfelder Gyula dr. megyéspüspök most adta közre ideai tizenkettedik háborús körlevelét, amely bevezető részében XV. Benedék pápának a prédikációkra vonatkozó újabb intézkedéseit közli és a római kongregációs döntések ismeretése után utasítást ad a papoknak a katonák házasságkötésénél követendő eljárásnál. A templomépületeken levő rézanyag rekvirálattatott. Elrendeli a körlevél, hogy az elhalt hősök emlékére ünnepélyek rendeztessenek és az iskolákban november hó 2-án, esetleg 5-én és, hogy az elesett katonák sírjainak gondozására gyűjtéseket eszközöljenek.

— **A községi és felekezeti tanítók családi pótléka.** A Budapesti Közlöny tegnapi számában megjelent a kultuszminiszter rendelete a községi és hitfelekezeti elemi népiskolánál alkalmazott rendes tanítók, valamint a kisdédvőknél alkalmazott rendes óvónők családi pótléka dolgában. A rendelet részletesen megszabja a családi pótlék kérelmezésének és kiutalásának módját.

— **Rendelet a szeszről.** A hivatalos lap tegnapi száma kormányrendeletet közöl a szesz eladásának módja és a kincstárnak a szesz eladási árában való részesedése tárgyában. A rendelet szerint október 15-étől kezdve bármiféle szesz folyadékhoz csakis finomított szesz használható fel. Nyers szeszt ezentúl csakis ecetgyártásra lehet felhasználni. A fogyasztási adó alá eső szeszfőzékben termelt finomított szesz ára — ha a szesz megadóztatva kerül forgalomba — hektóliterenként 2000 korona. Ebből az összegből kontingens szesz után 315 korona, exkontingens szesz után 295 korona a termelőnek, 25 korona a finomítónak járandóságára, 10 korona a nagykereskedőknek jutalékára, a fennmaradó összeg pedig — 1650, illetve 1670 korona — adók és árrészesedés címén a kincstár javára esik. A szeszrendelet kapcsán közli a hivatalos lap a kincstári pótrészesedés kirovása dolgában készült szabályzatot is.

— **Újabb rézrekvirálás.** A hivatalos lap tegnapi száma közli a honvédelmi miniszter rendeletét, amelyben rézből és rézötvtözetekből készült egyes tárgyak rekvirálását rendeli el. Rekvirálnak jelenti ki a miniszter az egészen vagy túlnyomó részben rézből és rézötvtözetekből álló kizárólagos készleteket, tartókat, sineket, stb. azonkívül löszerszámveteket, a butorvereteket, a csuklós pántokat, füstcsögyűrűket és rózsákat és a csapokat. A rendelet kihirdetése napján lép életbe.

— **Értesítés.** A Magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyulete helybeli fiúköja ezenel tisztelettel értesíti a tagokat, hogy a téli hónapokon át minden hóban csak egy befizetés lesz és pedig minden hó elseje után való vasárnapon d. u. 2-től fél 6-ig az Ellmer-féle vendéglőben.

— **Fehérneműt a hadbavonult katonák számára.** A hadsegélyző hivatal komoly és fontos ügyben fordul a polgársághoz. A nyersanyagok ismeretes hiánya lehetetlenné teszi a hadrakelt sereg, ellátására szánt fehérneműszükséglet kiegészítését. Minthogy a fehérneműeknek pótlányokból való gyártása még nem haladt annyira, hogy a pótlás kellő időben rendelkezésre álljon, nem áll más mód rendelkezésre, mint minden nélkülözhető fehérneműnek és minden olyan anyagnak megszerzése, amely megfelelő feldolgozás után alkalmas arra, hogy fehérnemű előállításához fel-

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Szombaton, október hó 13-án két előadás: fél 6 és fél 9 órakor

Vasárnap, október hó 14-ikén 4 előadás: 3, 5, 7 és 9 órakor

Rohrbach Lujza házassága.

Nagyhatású dráma 4 felvonásban. A főszerepben a világhírű Henny Porten.

használha a hadsegélyző hivatal komoly és fontos ügyben fordul a polgársághoz. A nyersanyagok ismeretes hiánya lehetetlenné teszi a hadrakelt sereg, ellátására szánt fehérneműszükséglet kiegészítését. Minthogy a fehérneműeknek pótlányokból való gyártása még nem haladt annyira, hogy a pótlás kellő időben rendelkezésre álljon, nem áll más mód rendelkezésre, mint minden nélkülözhető fehérneműnek és minden olyan anyagnak megszerzése, amely megfelelő feldolgozás után alkalmas arra, hogy fehérnemű előállításához fel-

— Kőr delmi- és lokra lefo lásaira sz hó 15-éig

— A va ban első zönségnek tennel a Lujza ház pedig Dos zációs reg műsoron

— Az kerekí an következő

Házass Végh Ilon és Mohr állomásfél Árpád rk.

Születés ves, leány — Zacha Mihajlovics turecsky István ref. borbély, fi segéd, lea

Holátoe magánhiva rk. 76 éve gk. 54 éve pár József rát György Gyurákov

— Kozenk széki ülnő cia rk. hasihagym fakeskedé monné izr Kovács Ma Özv. Bágyi Mircs Arze

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Szombaton, október hó 13-án 2 előadás.

A szerelem szava.

Dráma 4 felvonásban. — Főszereplő:
Henny Porten.

Központi fűtő. Bohózat.

Az utolsó támadás.

Háborus epizód.

— Előadások: 5 és fél 9 órakor. —

Elsőrangú cigányzenekar kíséret.

Helyárak.

Mérsékelt: páholyülés 80 f., I. hely 70 f., II. hely 60 f., III. hely 40 f.
Rendes: páholyülés 1-20 K, I. hely 1- K, II. hely 80 f., III. hely 50 f.

használhassék. Ezen akció keresztülvitelére a hadsegélyző hivatal nyert megbízást. A kitűzött cél eléréséhez az első lépést a folyó évi október havának harmadik helére tervezett általános fehérneműgyűjtés képezi, amelynek során mindenki számára alkalom kínálkozik arra, hogy a szükséges anyagokat önkéntes adományával rendelkezésre bocsássa. A hadsegélyző hivatal előtt ismeretese a súlyos nélkülözések, amelyek alatt a lakosság nagyobb része szenved, ha ennek dacára is mindenkihez fordul, úgy ez csak az elkerülhetetlen szükségesség nyomása alatt és annak feltételezése mellett történik, hogy a tehetősebb társadalmi rétegek indítva fogják magukat érezni, hogy a szóban levő akcióban különös mértékben résztvegyenek. Azonban minden még oly szerény háztartásban is bizonyára akad oly anyag, amely a gazdaságban használhatatlan, vagy nélkülözhető, a fehérneműgyűjtés szempontjából azonban jelentős. Az elvitelt és elismervényadást a középiskolai tanulók fogják tanáraik felügyelete mellett f. évi október hó 16-án, 17-én és 20-án eszközölni. Hadrakelt katonáink, apáink és fiaink megvédéséről van szó. Az eredmény fényes lesz, ha mindenki hadban álló szeretetére gondolva bőségesen adakozik.

Kilincsszállítás. A temesvári kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a hadicélokra lefoglalt kilincsek és ajtóveretek pótlására szolgáló kilincsek szállítására folyó hó 15-éig lehet ajánlatot tenni.

A városi moziban a legközelebbi napokban elsőrendű művelzetben lesz része a közönségnek. Szombaton és vasárnap Henny Portennel a főszerepben bemutatják a „Rohrbach Lujza házassága” című drámát. Legközelebb pedig Dosztojevsky „Raskolnikov” című szenzációs regényének filmreprodukciója szerepel a műsoron.

Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskerei anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Persicz István rk. szabó és Vég Ilona ref. — Klier Imre rk. kereskedő és Mohr Irén rk. — Szabó Antal rk. máv. s. állomásfelügyelő és Büls Anna rk. — Szuhay Árpád rk. fűszerkereskedő és Szöllősy Hilda rk.

Születések: Grubacski Csedomir gk. földmives, leány. — Radonics Vlada gk. kovács, fiu. — Zachar Antal rk. szabósegéd, leány. — Mihajlovics Henrik rk. napszámos, fiu. — Zaturecsky Leó rk. kereskedő, leány. — Biró István ref. napszámos, fiu. — Nikics Pál gk. borbély, fiu. — Schulman Manó izr. kereskedősegéd, leány.

Holálóások: Mrnyik Anna Mária rk. 20 éves magánhivatalnoknő, tudóvsz. — Mosch Vilma rk. 76 éves asztalos, aggkór. — Iljin János gk. 54 éves napszámos, szervi szivbaj. — Alpar József izr. 15 hónapos, bélhurut. — Isztrát György gk. 78 éves földmives, aggkór. — Gyurákov Gáca gk. 77 éves földmives, aggkór. — Kozenkay Béla rk. 64 éves megyei árvaszéki ülnök, szervi szivbaj. — Hrusik Vincencia rk. 20 éves mezőgazdasági munkásnő, hasihagymáz. — Geidek Kristóf rk. 20 éves fekereskedő s., tüdővsz. — Özv. Braun Salamonné izr. 76 éves, érlelmeszesedés. — Özv. Kovács Máténé rk. 49 éves, szervi szivbaj. — Özv. Bágyin Jánosné gk. 62 éves, mellrák. — Mircs Arzén gk. 78 éves napszámos, aggkór.

Az Egyesült Államok hadiköltségei.

Amikor az Egyesült Államok beléptek a háboruba és az entente-ot mindenekelőtt erőteljes pénzügyi támogatásukról biztosították, akkor nagyon büszkék voltak pénzügyi erejükre, milliárdos számításokban tobzódtak és meg akarták mutatni a vén kontinensnek, hogy nekik nem imponálnak az ő milliárdos háborus adósságai. A kongresszus mindjárt beköszönőnek 7 milliárd dollár hadihitelt szavazott meg, amelyből 5 milliárdot egy 4 $\frac{1}{2}$ százalékos kölcsön 2 milliárdot pedig adók útján akartak fedezni; 3 milliárd kölcsönt szántak a szövetségeseknek, 4 milliárdot pedig saját céljaikra. Csakhamar kitűnt azonban, hogy ezek az óriási összegek nem elegendők. Előbb Mac Adov nyújtott be egy 1 milliárdos póthitelt, most pedig a kongresszus egy újabb 11 milliárd dolláros hadikölcsön-javaslatot fogadott el az 1917-18. évre, amiből 4 milliárd jut a szövetségeseknek, Egészben véve a kongresszus tehát már 19 milliárd dollárt szavazott meg a háborura, vagyis csaknem 100 milliárd márkát, tehát többet, mint Németország a háboru egész tartama alatt. Ebből eddig mindössze 2 milliárd dollárt realizáltak az első 3 $\frac{1}{2}$ százalékos szabadságkölcsön útján és valószínűleg még néhány milliárdot rövidlejáratu kölcsönök útján. Az első hiteljavaslat alapján még 3 milliárdot lehet összehozni 2 $\frac{1}{2}$ százalékos mellett, míg a későbbi kölcsönöknél minden bizonytalanság magasabb kamatlábat kell majd biztosítani. Sürgősnek csupán a szövetségeseknek szóló előlegre adandó pénz sürgős; ezek Amerikának a háboru való beleavatkozása óta eltelt öt hónap alatt augusztus végéig 2066 milliárd dollárt kaptak. Ez havonként mintegy 400 millió dollárt tesz ki, míg egy korábbi közlés szerint havonként 500 millióra, illetve évenként 6 milliárdra számítottak; úgy látszik azonban, hogy Oroszország az ő neki szánt részét egyelőre csak akadozva kapja kézhez. A saját hadi szükséglete számára egyelőre alig 800 millió dollárt adott ki, vagyis egyelőre csak rendelt, de még nem fizetett. A hiteleknel számításba vették a nagy megrendeléseket; egyedül hajók építésére és vásárlására 2 milliárdot, az aviatikára 600 millió dollárt szavaztak meg. Bizonyos, hogy a tényleges kiadások az engedélyezettek inkább túlszárnyalják majd, mintsem mögöttük maradnának; hiszen végrehajtás folyamán egyre olyan lépésekre kerül sor, amelyek következményeit nem lehet kiszámítani; egyszerűen lefoglalnak és államosítanak mindent, ami utjukba akad. Már maig is a napi kiadások 25 millió dollárra dagadtak, aminek azonban mindenesetre még több mint a felét teszik ki az entente- előlegek.

Ezzel a bőkezű kiadási és adósságinálási politikával az Egyesült Államok olyan utra léptek, amely eddig előttük idegen volt. Az Egyesült Államok államadóssága a háboru előtt aránylag csekély volt. Az elszakadási háboru előtt 28 millióra, utána 2381 millió dollárra rugott, azután lassankint ismét mintegy 800 millióra csökkent. A Spanyolországgal vívott háboru újból mintegy 200 millióval 1046 millióra növelte; a Panama-csatorna építése ismét gyarapította, úgy hogy az Unio a mostani háboruba 973 millió dollár államadóssággal lépett be. Ez az adósság már az első hónapokban 3 milliárd dollára emelkedett. Minő adóssággal terhelten fogja a háborut befejezni, azt ma még nem lehet megmondani; de hogy az igen sok milliárd lesz, amiből a szövetségesek csak egy részt fognak fedezni, az bizonyos. Pedig még Amerika gazdasága sem kimeríthetetlen és hacsak korai béke nem akadályozza meg az Egyesült Államokat milliárdjainak elpazarlásában, akkor Amerika — ép úgy, mint Európa — hosszú ideig fogja a háboru következményeit szenvedni. Az Egyesült Államok népjövedelmét 300 millió dollárra becsülik, amiből azonban évenként alig 5 milliárdot lehet megtakarítani. Világos tehát, hogy egy kerekén 30 milliárdos évi háborus szükségletnek csak egy töredéke lesz fedezhető adózási uton, sőt valójában kölcsön útján sem elégíthető ki, minthogy a beruházásokra 5 milliárd áll rendelkezésére. Hosszabb háboru esetén az Egyesült Államok is kénytelenek lesznek a bankópréshez folyamodni, amivel pénznemüket teszik tönkre és még sokszorosan megnövelik az amugy is már rettenetes drágaságot. Amerikának kevés szerencséje van a demokrata párthoz tartozó elnökeivel. Jefferson tönkretette az első amerikai nemzeti bankot; Cleveland-nak tudják be, ha igaztalanul is, az 1895-iki nagy krachot. És hogy Wilson minő óriási szerencsétlenséget idézett fel országára, azt majd csak a történelem fogja kimerítően feltüntetni.

TŐZSDE

— Délutáni telefonjelentés. —

A pénteki magánforgalom tartott alapiránnyal indult. Ugy látszik a kis spekuláció ki-szorítása már megtörtént és a realizálások befejeződtek. A hangulat ennél fogva nyugodtabb és az üzlet a rendes mederbe terelődött.

Az Osztrák és Magyar Hitelben ma is néhány koronával olcsóbb volt a kínálat és a Bankpapirok nem tartották meg tegnapi nívójukat.

A Leszámitoló Bank új részvényeinek kibocsájtási kurzusát kedvezőnek találták. Forgalmi Bankot vásárolták azzal az indoklással, hogy a Forgalmi Banknak a borexport terén jelentékeny szerep jut.

Magyar Hitel 1312, Osztrák Hitel 930, Leszámitoló Bank 785, Jelzálog Bank 535, Fabank 990, Lipták 378, Rimamurányi 1198, Schlick 620, Klotild 688, Közuti 914, Államvasut 1175, Általános Takarékos 900, Fatermelő 2200.

Bécs. Szakadatlan realizáció következtében gyengülő irányzat mellett tartott árfolyamok.

Csak Gyöngyvirág, Ibolya, Orgona és Eau de Fleurs illatokat használjunk

a Dunántúli Gazdasági Szeszgyárosok Szeszfinomító Részvénytársaság, Nagykanizsa gyártmányából, mert

felülmúl minden külföldi gyártmányt.

1845—1917. szám.

881—3.3

Árverési hirdetés.

Nagyvárosi község előljárósága f. hó 14-én d. e. 9 órakor 3 db 7 és fél éves fekete, barna és világossárga tenyészment fog nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladni.

Nagyvárosi, 1917 október 10.

Nagyvárosi község előljárósága.

Lóárverési hirdetés.

A cs. és kir. katonai kincstár tulajdonát képező 3-3 drb ló f. hó 16-án délelőtt 8 órakor Nagybecskeren a Stagelschmidt-féle téglagyárban, nyilvános árverésen eladásra kerül.

Csakis olyan mezőgazdák vehetnek részt az árverésen, akik elsőfoku közigazgatási hatósági bizonyítvánnyal igazolják, hogy lóra szükségük van és akik egy szerszámot is igazolni tartoznak, hogy hány ló megvételére tarthatnak igényt.

A cs. és kir. loórtékesítő parancsnokság.

Pezsgődugót használt, nem műparafából,

sem töröttet veszek, bármily mennyiségben előzetes érdeklődés nélkül. Utánvételt 1-20 K darabonként, használt palackdugót 22 K kg-ként. — Új dugókra csak minta ellenében teszek legmagasabb árajánlatot.

Robicsek Adolf parafadugógyára
Budapest, Nefelejts-utca 15.

A Vármegyei Hitelszövetkezet

tagjainak figyelmébe!

Tengeri bevásárlás.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet a kötelékébe tartozó községi szövetkezetek tagjai részére szükségelt tengeri közös bevásárlását vévén célba, felhívjuk azon tagjainkat, kik a közös bevásárlás előnyeiben részesülni óhajtanak, hogy bevásárlási engedélyüket sürgősen beszerezvén, azokat könyvelőségünknek átadják, mely a további felvilágosításokat megadja.

874

Váraljai-utcában a 840. szám alatt levő elsőrendű anyagból épült

ház

2 nagy utcai és 4 udvari lakás és mellékhelyiséggel, továbbá 1 istálló szerszámkamrával, csukott kocsiszín és kotárkával

eladó

Bővebbet Bencze Antal és Fia cégnél Nagybecskerek

887

280 drb bárány,

párjainak sulya 65 kg, kg-ként á K 420 eladó.

Bővebb felvilágosítást ad:

Kocsis E.

férfiszabó az Erzsébet-híd mellett.

857

Helybeli beszerzési források.

Biztosítási ügynökségek:

Frans J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fng.-u.
Rigó István (Első M. Ált.) Szerb egyház épület.
Steinitzer Géza (Am. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fedrám:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Tell Mihály, Pénzügyipalota.

Rutorgyár:

Bencze A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai. Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovics István, Hunyadi-utca.
Mészik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-utca.

Drogeria:

Melkuha Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mészik R. Övegye, Hunyadi-utca.
Schwáb Albert Hunyadi-utca.

Fényképezés:

Kremser István, Gizella-part.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Erzsébet-hídon túl, Ambrózy szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűtés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melenczel-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidárúüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter E. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Posta-szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társa.

Lakatozműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Özv. Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sirkóraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési Intézet:

Bencze A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Urdivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király söröző.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátyás, Otthon-söröző.
Tóth Lajos, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti-fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

„Torontál”

pol. napilap kiadóhivatala

= Gyárosok figyelmébe! =

„IGNIARIS” szénelem szabadalmazott lángélesztő-szer használata által a fél szénmennyiség takarítható meg!

Az „Igniaris” vízben feloldva a szénre locsolandó. Ezáltal nemcsak a jó kőszén, hanem kősz., barnaszén, lignit, turfa stb. fűtőanyag

kazánfűtésre mint kemence-hevítésre válik alkalmassá.

BARDÚCZ és TÁRSA
BUDAPEST,
V., Honvéd-utca 38.

Nincsen salak, nincs többé fekete füst Az „Igniaris” használata a kazán falaira semmiféle káros hatással nincs. Egy vágon szén impregnálásához 2500 gramm Igniaris szükséges, ára:

100 korona.

Ennél kevesebbet nem szállítunk.

Prospektust készséggel küldünk!

A többek között a cs. és kir. osztrák Közélemezési Hivatal az 1917-18. évi fűtési évadra nagyobb mennyiségű „Igniaris”-sal látta el magát, mert bebizonyosodott, hogy az „Igniaris” használata által a fűtőanyag elégségesen egyenletesebbé vált, jelentősen magasabb hőt fejlesztett és állandóan izzó paraszat tartott.

Szervezetet keresünk a magánháztartások számára!

Vidéki képviselők kerestetnek!

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.

ELŐFIZ

Egész évre . . .
Félévre . . .
Negyedévre . . .
Egy óra . . .
Egyes sz.

Nagybecs

A há

A tegna

Berlin, jenti péntek. A flandriai és Zonne teljes mértékű Pölcapel hendalét helyeken follok behatolt

A sajtó

Budapest jelenti: Az Isonzó kilencven cent minusz tizen lett.

Németország

München A pénzügyi lin miniszter tette: a híresztelés megkezdte ellenfeleivel ellenséges vissza.

Terjed

Rotterdam A rotterdami munkatársak a forradalmi 15-20 ezer tessel rendezésüket látó Polyton kihelyezése „üljen a fele Cluve van százalé mozgalom növekszik.

Német lég

Berlin A kurland hajóink és hetekben a livland szigeteinek ható sikerrel tűz ellenére lenfél tengrigai-öböl ktelepekre köösszulyu b

A támadás lentései be